

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	37122 Маркетинг
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	075 Маркетинг

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

17.08.2020 р.

Справа № 0760/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" у складі:

Бардась Артем Володимирович – головуючий,
Maksym Vavrin,
Наталія Шалімова,
Мельник Віктор Миколайович,
Люта Ольга Василівна,
Кузнецов Кирило Андрійович,
Бридун Євгеній Володимирович,
Біловодська Олена Анатоліївна,
Serhii Kasian,
Roman Shulyar,
Olena Boienko,

за участі запрошених осіб:

Бугров Володимир Анатолійович – представник ЗВО,
Каніщенко Олена Леонідівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37122
Назва ОП	Маркетинг
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	075 Маркетинг
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 11, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета, що визначена в ОНП «Маркетинг», характеризується балансом типовості та унікальності. Відповідність мети ОНП місії Університету, факультету, кафедри.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Цілі ОНП та ПРН визначені з урахуванням позицій та потреб потенційних роботодавців, інтересів здобувачів вищої освіти, академічної спільноти та інших стейкхолдерів.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Відповідно до тенденцій розвитку спеціальності та найактуальніших вимог ринку праці в освітню складову ОНП було закладено необхідні ПРН. Зміст програм навчальних дисциплін передбачає набуття зазначених ПРН і регулярно переглядається, щоб забезпечити актуальні компетентності здобувачів, галузевий контекст ураховується в процесі проведення наукового дослідження та в результаті вибору ОК. Проте не було достатньо конкретизовано досвід яких саме вітчизняних ЗВО було ураховано під час оновлення даної ОНП. Бажано більш чітко навести досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ПРН за ОНП відповідають дескрипторам 9 рівня НРК (ПКМУ від 23.11.2011р. №1341, редакція від 25.06.2019 р.) і забезпечується викладанням обов'язкових ОК. Необхідно врахувати внесені зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 25 червня 2020 р. №519.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої складової ОНП (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Строк підготовки доктора філософії в аспірантурі Університету відповідає нормативним чотирьом рокам.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОНП має чітку структуру, містить п'ять обов'язкових ОК, які в цілому складають логічну взаємопов'язану систему. Склад обов'язкових ОК відповідає п.27 Постанови КМУ №261.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньої програми в цілому відповідає об'єкту вивчення та цілям навчання, а отже предметній області.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів за ОНП «Маркетинг» забезпечується достатньою кількістю та достатнім обсягом ОК, запропонованих до вибору.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів за ОНП здійснюється в межах освітньої складової за кожною ОК та складається з 46 год. практичних занять та 14 год. семінарських занять та 10 кредитів ЄКТС асистентської педагогічної практики, з яких не менше 50 год. складає проведення різних видів навчальних занять.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Крім обов'язкових ОК безпосередньо на отримання відповідних навичок спрямовано дисципліну, яку включено до вибіркового блоку 1 – ОК «Універсальні (м'які) здібності Soft Skills».

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійна кваліфікація за ОНП не присвоюється.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені своєчасно та доступні для всіх учасників освітньо-наукового процесу.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому враховують особливості ОНП «Маркетинг», вступники на яку складають вступні іспити.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Порядок перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється низкою Положень Університету.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка результати навчання, отримані у неформальній освіті не визнаються.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, що підтверджується представленою в ОНП «Маркетинг» матрицею відповідності ПРН, ОК, методів навчання та оцінювання; робочими програмами.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Всім учасникам освітнього процесу вчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Університет повною мірою забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП «Маркетинг».

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення контенту робочої програми навчальної дисципліни здійснюється щорічно і відбувається за результатами стажування викладачів; їх участі у міжнародних конференціях; спільних досліджень з іноземними вченими.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Реалізацію програм міжнародної академічної мобільності в Університеті регламентують низка Положень.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Процедура проведення контрольних заходів є зрозумілою, критерії оцінювання чіткими і доступними, відображаються у робочій програмі навчальних дисциплін.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Формою атестації здобувачів є публічний захист дисертації.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В Університеті здійснюється щорічна атестація здобувачів. Звіт здобувача розглядається на засіданні кафедри міжнародної економіки та маркетингу, вченій раді економічного факультету. Контрольні заходи та, за необхідності, процедура оскарження отриманих результатів, забезпечують об'єктивність оцінювання результатів навчання.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Академічна доброчесність в Університеті популяризується через діючу систему внутрішнього забезпечення якості, систематичну роз'яснювальну роботу в освітньому та науковому середовищі. Проте доцільно приділяти увагу не лише унікальності, а й іншим певним аспектам, зокрема наукової доброчесності, згідно Глосарію Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, таких як: погані практики цитування, недбайливе цитування (sloppy science), псевдоавторство (ghostwriting), сфабриковані посилання (fabricated references), фальсифікація даних, списування, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та ін. На сайті Університету не розміщено інформацію про допустимий рівень унікальності тексту в залежності від типу наукової праці.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Викладання обов'язкових ОК забезпечується науково-педагогічними працівниками, кваліфікація яких підтверджена документами про освіту та науковий ступінь із відповідної спеціальності, а також науковою, науково-педагогічною, педагогічною чи іншою професійною діяльністю за відповідною спеціальністю та відповідно до змісту навчальних дисциплін, що ними викладаються.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

В Університеті дотримуються встановлені процедури конкурсного добору викладачів, які є прозорими і у цілому, з урахуванням додаткових вимог до науково-педагогічних працівників, дозволяють забезпечити достатньо високий рівень професіоналізму при викладанні за ОНП «Маркетинг».

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Університет залучає у повній мірі роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Запрошення практиків до аудиторної роботи відбувається епізодично та ситуативно, але здобувачі користуються можливістю проходження стажування (зокрема в аналітичних центрах «AdvanterGroup») та наданим доступом до серії відкритих заходів.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Комплексність професійного розвитку викладачів в Університеті підтримується створеною системою підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, що підтверджується наявністю Положень. Професійному розвитку також сприяє організація та проведення наукових та науково-практичних заходів (семінарів, конференцій, конгресів, симпозіумів, шкіл), наукове співробітництво із закордонними та вітчизняними осередками академічної та галузевої науки тощо.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Відбувається стимулювання розвитку викладацької майстерності закладом вищої освіти, зокрема щодо форм матеріального та нематеріального заохочення.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Університет має сучасну матеріальну та розвинену соціальну інфраструктуру. Аудиторії обладнані мультимедійною технікою; є комп'ютерні класи з відповідним ліцензованим програмним забезпеченням, інтерактивною дошкою; коворкінг; їдальня; кафе; гардероб; спортивний стадіон; музей економічного факультету, який поповнюють експонатами випускники.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Університет повною мірою забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до всієї інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОНП.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Університет забезпечує дотримання безпечних умов здійснення освітньої та наукової діяльності.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Здобувачі з усіх освітніх та позаосвітніх питань звертаються до кафедри, деканату, відділу аспірантури та докторантури. Всі здобувачі задоволені взаємодією з науковими керівниками. Якість роботи допоміжних підрозділів оцінюють на високому рівні. Інформаційна підтримка включає у себе наявність зручної та ефективної системи інформування здобувачів освіти.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Університет вжив усіх залежних від нього заходів для забезпечення необхідних умов для здобуття права на освіту тим здобувачам, які мають особливі освітні потреби.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В Університеті, в рамках політики і процедури вирішення конфліктних ситуацій, затверджено Антикорупційну програму.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

В Університеті система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є доброю та має п'ять інституційних рівнів.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування і Раду молодих вчених залучені до перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості. Формою такої взаємодії є електронне анонімне опитування та участь в обговоренні у присутності гаранта ОНП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Взаємодія Університету з роботодавцями носить серйозний та постійний характер.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В Університеті існує практика збирання інформації щодо випускників економічного факультету за період 1949-2008 рр., що відображено на web-сторінці Асоціації.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Внутрішня система забезпечення якості забезпечила адекватне реагування на недоліки, які виявлялися в ОНП під час здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості, а також дозволила поширити позитивні практики, наявні на ОНП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В Університеті визначено чіткі та зрозумілі процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітньо-наукового процесу, які відображені у відповідних документах, оприлюднених у відкритому доступі на офіційному web-сайті.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

З метою отримання пропозицій та зауважень стейкхолдерів до ОНП «Маркетинг» на web-сторінці економічного факультету у вкладенні «Студенту» - «Аспірантура та докторантура» - «Зворотній зв'язок» розміщено ОНП. Потребує пошукової оптимізації маршрут розміщення пропозицій та зауважень стейкхолдерів до ОНП «Маркетинг».

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Зі змістом ОНП «Маркетинг», включаючи її цілі, програмні компетентності, ПРН та переліком освітніх компонент, всі заінтересовані сторони (стейкхолдери) можуть ознайомитись на web-сторінках економічного факультету та кафедри міжнародної економіки та маркетингу. В розділі «Склад кафедри» кожна індивідуальна сторінка викладача містить інформацію про стажування, трудову та громадську діяльність, дисципліни, що викладаються, наукові інтереси, основні публікації тощо, при цьому посилання на наукові ідентифікатори (ORCID, ResearcherID, Google Scholar тощо) відсутні.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Зміст ОНП «Маркетинг» відповідає науковим інтересам аспірантів і дозволяє забезпечити їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності. Перелік вибіркових компонент ОНП кореспондується з науковими напрямками та конкретними науковими дослідженнями аспірантів.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Системність і послідовність процедур обговорення, вибору й затвердження тем наукових досліджень здобувачів дозволяє дотримуватись відповідності основним науковим напрямкам діяльності кафедри та тематиці й напрямкам досліджень їх наукових керівників. Слід відмітити низький рівень публікаційної активності аспірантів Скрипки О.О. та Білокриницької С.О., у яких на момент проведення акредитаційної експертизи було опубліковано лише одні тези доповіді. У аспірантки Білокриницької С.О., тема дисертаційної роботи "Маркетинг підприємницьких університетів в Україні" має лише деяке співпадіння з темами публікацій наукового керівника, професора Старостіною А.О., і то в одній колективній публікації 2. Старостіна А. Оцінка результатів наукової діяльності в класичних університетах підприємницького типу в умовах євроінтеграції / А. Старостіна, В. Осецький, В. Кравченко. Окрім того, не має одноосібних публікацій наукових керівників протягом останніх трьох років, дотичних до тем робіт аспірантів, саме такі публікації якнайкраще підкреслюють сферу наукових інтересів і компетенцій керівника. За здобувачами Кузнецова Ю.В., Альмер М.Р. та Скрипка О.О. не дотримано вимоги Постанови КМУ «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» від 06.03.2019р. №167, зокрема п. 7, де зазначено, що «у складі ради не менше трьох вчених повинні мати ступінь доктора наук (голова ради, один з рецензентів, один з опонентів)».

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

В Університеті та на економічному факультеті створено всі організаційні та матеріальні можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

В Університеті створені можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти та участі у програмах академічної мобільності. Однак, у межах реалізації ОНП «Маркетинг» здобувачі не приймали участь у міжнародних програмах академічної мобільності.

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах реалізується в рамках грантових програм з зарубіжними партнерами, стажуваннях та обміні досвідом, налагодженні стратегічної співпраці та реалізації спільних проєктів з партнерами-ЗВО, а також у виконанні фундаментальної науково-дослідної роботи.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

В Університеті, на економічному факультеті й на кафедрі міжнародної економіки та маркетингу культивується дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітньо-наукового процесу.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендується при перегляді та оновленні ОНП «Маркетинг» в редакції 2020 р., по-перше врахувати внесені зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 25 червня 2020 р. №519; по-друге, дослідити досвід розробки аналогічних ОНП за спеціальністю 075 Маркетинг вітчизняними закладами вищої освіти, на предмет урахування найкращих практик, а також організації і проведення разових спеціалізованих вчених рад у відповідності до Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019р. №167. Рекомендуємо навести освітньо-наукові програми українських і закордонних ЗВО, які бралися до уваги при проектуванні ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Слід до затвердження відповідного Стандарту вищої освіти в ОНП в редакції 2020р. врахувати нормативи, визначені Постановою КМУ в редакції від 23.03.2016р. №261, та, в частині обсягу обов'язкових ОК, дотримуватись вказаних обмежень. Слід звернути увагу, що шифри ОК в ОНП та НП 2019р. відрізняються, тому бажано привести їх у відповідність. Рекомендується переглянути, оптимізувати та у підсумку зменшити кількість ПРН, а також оновити робочі програми всіх обов'язкових ОК, у т.ч. ОК5 «Асистентська педагогічна практика», привести у відповідність програмні результати, що представлені у робочих програмах навчальних дисциплін та ПРН, представлені в ОНП. Слід оновити літературу в багатьох РП, відповідно останніх тенденцій розвитку маркетингової науки, додати до них новітню літературу англійською (мовами ЄС). Також доречно усунути невідповідність назв ОК4, в ОНП та НП зазначено «Методологія та організація наукових економічних досліджень», а у робочій програмі навчальна дисципліна зазначена як «Методологія та організація економічних наукових досліджень».

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Доречно заохочувати залучення здобувачів ОНП «Маркетинг» до академічної мобільності, як на внутрішньому, так і зовнішньому рівні.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Список рекомендованих літературних джерел у робочих програмах навчальних дисциплін потребує перегляду на предмет його актуалізації та включення англомовних наукових праць. Рекомендується: 1) актуалізувати зміст і контент в робочих програмах навчальних дисциплін в частині списку рекомендованих для здобувачів наукових праць - включити англомовні наукові праці з проблематики маркетингу; 2) залучати до зовнішнього рецензування практиками робочі програми фахових дисциплін; 3) поповнити базу спеціалізованих комп'ютерних програмних продуктів, які використовуються в освітньому процесі за ОНП «Маркетинг» (зокрема, програмним продуктом Power BI); 4) актуалізувати питання щодо особистої участі здобувачів ОНП «Маркетинг» у програмах стажування та інших проєктах в рамках міжнародної академічної мобільності. Потребують перегляду і кореляції досягнуті ПРН у ОНП і у робочій програмі навчальної дисципліни.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендується: 1) здійснювати моніторинг та розгляд виявлених випадків академічної недоброчесності, у подальшому також культивувати відкрите та усвідомлене ставлення усіх учасників освітнього процесу до проблем академічної доброчесності; 2) на сайті Університету доцільно оприлюднити ухвалу вченої ради щодо допустимого рівня унікальності тексту; 3) своєчасно і у повному обсязі відображати інформацію в індивідуальних планах підготовки доктора філософії, особливо, що стосується опублікованих результатів. Доцільно приділяти увагу не лише унікальності, а й іншим певним аспектам, зокрема академічної, наукової доброчесності, згідно Глосарію Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, таких як: погані практики цитування, недбайливе цитування (sloppy science), псевдоавторство (ghostwriting), сфабриковані посилання (fabricated references), фальсифікація даних, списування, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та ін. Така увага має заздалегідь не допустити, навіть ймовірності, прояву таких аспектів недоброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Необхідно процедурно визначити і формалізувати процеси залучення представників роботодавців і фахівців галузі до проведення аудиторних занять, проведення консультацій здобувачів за тематикою їх досліджень (за необхідності), експертного оцінювання робочих програм навчальних дисциплін. Доцільним є складання плану-графіку зустрічей на навчальний рік, тем, анонсу зустрічі тощо.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Слід надати доступ здобувачам до усіх робочих програм навчальних дисциплін, які відображені у переліку вибіркового дисциплін ОНП, що відображений на сайті Університету. На сайті Університету та інформаційних стендах оприлюднити інформацію про уповноважену особу, відповідальну за запобігання корупції в Університеті. Провести опитування здобувачів щодо рівня задоволеності послугами Університетської клініки та прийняти необхідні рішення.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Запровадити механізм електронного обговорення ОНП. Актуалізувати електронну базу випускників економічного факультету Університету після 2008 р.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Активізувати роботу щодо заповнення наукових ідентифікаторів НПП, розміщення необхідної актуальної інформації, що стосується навчального процесу, особливо у період проведення навчання у дистанційній формі. Слід здійснити пошукову оптимізацію маршруту розміщення пропозицій та зауважень стейкхолдерів до ОНП «Маркетинг».

Критерій 10. Навчання через дослідження

Активізувати використання існуючого потенціалу програм внутрішньої та міжнародної академічної мобільності здобувачів ОНП «Маркетинг». Посилити роботу із публікації результатів наукових досліджень аспірантів у виданнях Університету і виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, у т.ч. у співавторстві з науковими керівниками. Обґрунтовано оптимізувати та гармонізувати кількісні показники задекларованих в ОНП та Робочих програмах навчальних дисциплін програмних результатів навчання. Оскільки структура освітньо-наукової програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством, але й через інші інструменти формування індивідуальної освітньої траєкторії, тому доцільно ЗВО запропонувати компенсаційні курси, наукові семінари, спецкурси або факультативи тощо, що дозволять досягти задекларованих ПРН. Науковим керівникам, представникам Ради молодих вчених та викладачам інших кафедр, залучених до реалізації ОНП, які мають вагомий науковий і організаційний потенціал, посилити активність у формуванні проєктних пропозицій в міжнародних та європейських грантових програмах. Переглянути склад потенційних голів та наукових рецензентів для створення в Університеті разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертаційних робіт аспірантів, до яких включити не менше двох вчених зі ступенем доктора наук (голову ради, одного з рецензентів, що є штатними працівниками).

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БАРДАСЬ АРТЕМ ВОЛОДИМИРОВИЧ